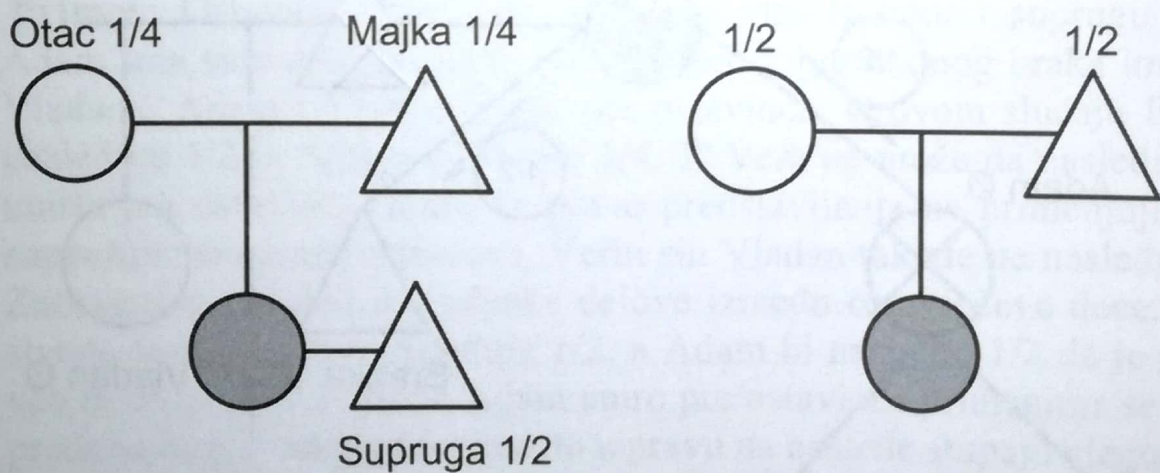

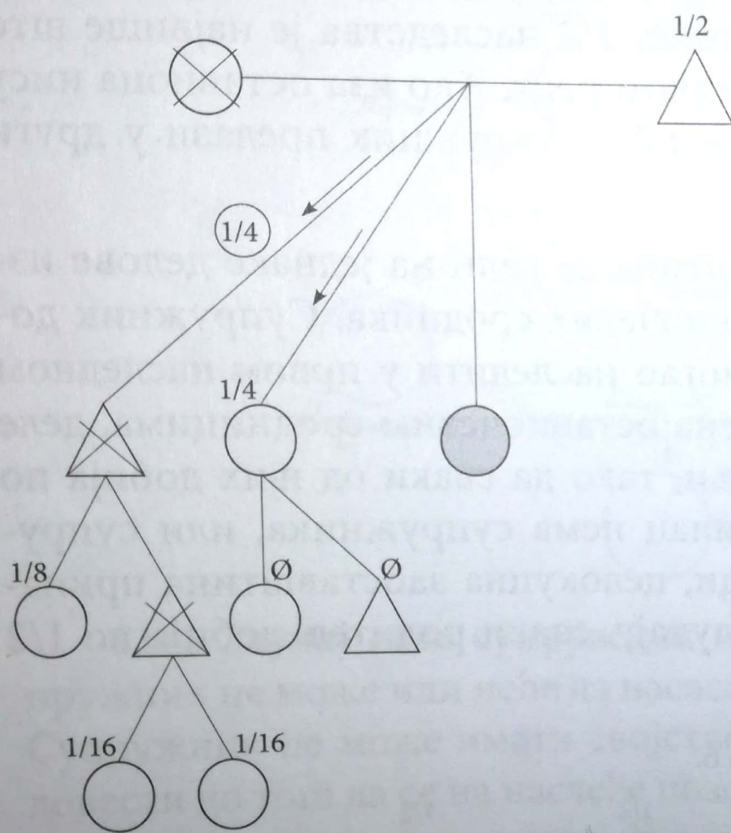
112. Osnovno pravilo. – Zaostavština se deli na jednake delove između ostaviočevog supružnika i ostaviočevih srodnika. Supružnik dobija $\frac{1}{2}$ nasledstva (najviše što bi mogao naslediti u prvom naslednom redu), a drugu polovinu, koja je namenjena ostaviočevim srođnicima, dele na jednake delove ostaviočevi roditelji, tako da svaki od njih dobija po $\frac{1}{4}$ (čl. 13, st. 2 ZON). Ako ostavilac nema supružnika, ili supružnik ne može, odnosno neće da nasledi, celokupna zaostavština pripada ostaviočevim srođnicima. U tom slučaju, svaki roditelj dobija po $\frac{1}{2}$ (čl. 13, st. 3 ZON). Vidi sliku 6.

Slika 6.

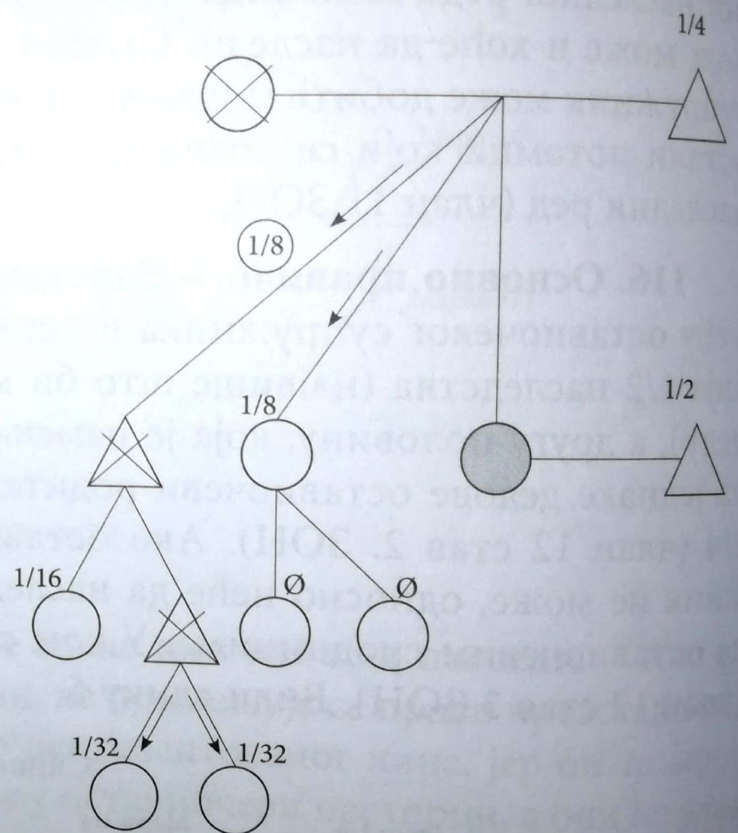

Primer: Varijanta 1. Ostavilac ima: majku, rođenog brata, rođenu sestru, dva bratića, sestrića i sestričinu. Sestra se odrekla nasljedstva u svoje ime. Sestričina je nedostojna za nasljeđivanje, a ima dva sina. Nasleđe se deli na sledeći način: majka – $\frac{1}{2}$, rođeni brat – $\frac{1}{4}$, sestrić – $\frac{1}{8}$, sinovi ostaviočeve sestričine – svaki po $\frac{1}{16}$. Postupak izračunavanja zakonskog naslednog dela u ovakvim slučajevima vrši se u nekoliko koraka. 1° Ostavilac nema suprugu, pa njegovi srodnici nasleđuju celu zaostavštinu. Polazi se od osnovnog pravila po kome roditelji dele nasledstvo na jednake delove. Na taj način, majka nasleđuje $\frac{1}{2}$, a otac da je živ, takođe bi nasledio $\frac{1}{2}$. 2° Pošto otac nije živ primenjuje se pravo predstavljanja. Na mesto oca stupaju njegova deca (ostaviočev brat i sestra) koji nasleđuju ostavioca po pravu predstavljanja, tako da brat dobija $\frac{1}{4}$, a sestra bi takođe nasledila $\frac{1}{4}$, da se nije odrekla nasljedstva. Ostaviočevi bratići ne mogu da naslede ostavioca u situaciji gde je njihov otac (ostaviočev brat) postao naslednik. 3° Ostaviočeva sestra se odrekla nasljedstva u svoje ime, tako da je moguća primena prava predstavljanja. Na njeno mesto u nasljeđivanju stupaju njena deca (ostaviočev sestrić i sestričina), tako da sestrić dobija $\frac{1}{8}$, a sestričina bi takođe dobila $\frac{1}{8}$ da nije nedostojna za nasljeđivanje. 4° Umesto sestričine, ostavioca će po pravu predstavljanja naslediti njeni sinovi (praunuci ostaviočevih roditelja), pa će svaki od njih dobiti po $\frac{1}{16}$. Vidi sliku 7. **Varijanta 2.** Ako u prethodnom slučaju ostavilac ima i ženu, ona će naslediti $\frac{1}{2}$. Nasleđe između ostaviočevih srodnika će se podeliti na sledeći način: majka – $\frac{1}{4}$, rođeni brat – $\frac{1}{8}$, sestrić – $\frac{1}{16}$, sinovi ostaviočeve sestričine – svaki po $\frac{1}{32}$. Vidi sliku 8.

Слика 7.

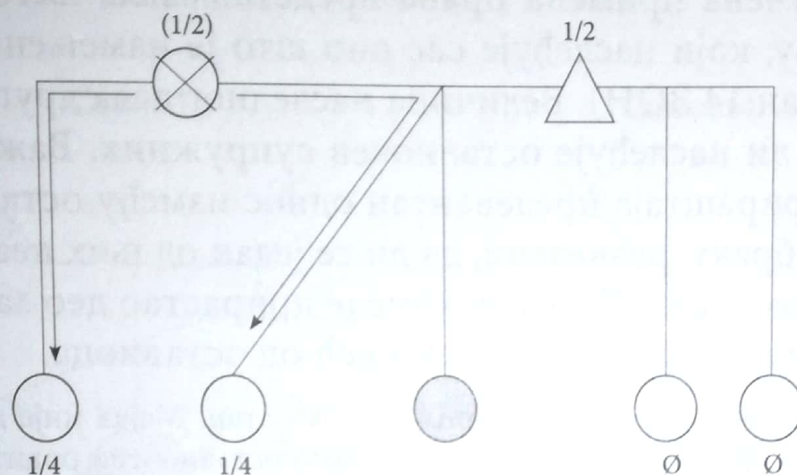

Слика 8.

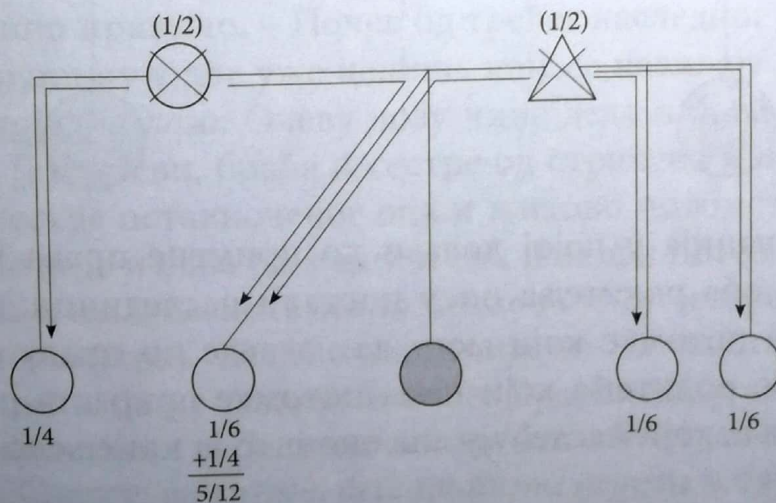
Примери: (1) Иза оставиоца су остали: мајка, рођени брат, брат по оцу и два брата по мајци. Мајка наслеђује $1/2$, рођени брат и брат по оцу добиће по $1/4$, док браћа по мајци не наслеђују. Поступак израчунавања законског наследног дела врши се у неколико корака. 1° Остацилац нема супругу, па његови сродници наслеђују целу заоставштину. Полази се од основног правила по коме родитељи деле наследство на једнаке делове. На тај начин, мајка наслеђује $1/2$, а отац да је жив, такође би наследио $1/2$. 2° Пошто отац није жив, примењује се право представљања. Уместо оца, по праву представљања наслеђују његова деца (оставиочев рођени брат и брат по оцу) и добијају по $1/4$. 3° Браћа по мајци не могу да ступе на место оставиочевог оца по праву представљања, јер нису његови потомци. Види слику 9.

Слика 9.

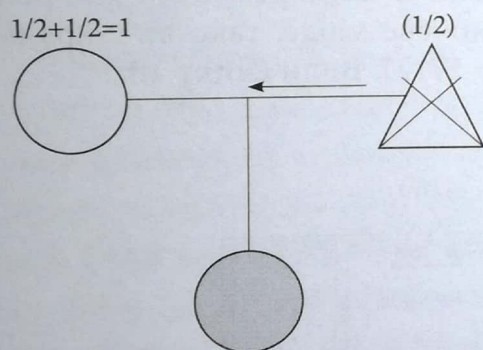
(2) Иза оставиоца су остали: рођени брат, брат по оцу и два брата по мајци. Рођени брат наслеђује $5/12$, брат по оцу – $1/4$, а браћа по мајци – по $1/6$. Поступак израчунавања законског наследног дела врши се у неколико корака. 1° Остацилац нема супругу, па његови сродници наслеђују целу заоставштину. Полази се од основног правила по коме родитељи деле наследство на једнаке делове. На тај начин, мајка и отац, да су живи, наследили би по $1/2$. 2° Пошто отац није жив, примењује се право представљања. Уместо оца, по праву представљања наслеђују његова деца (оставиочев рођени брат и брат по оцу), и добијају по $1/4$. 3° Пошто мајка није жива, такође се примењује право представљања. Уместо мајке, по праву представљања наслеђују њена деца (оставиочев рођени брат и два брата по мајци) и добијају по $1/6$. 4° Рођени брат, као припадник обе линије, наслеђивао је истовремено и као репрезентант оставиочевог оца и као репрезентант оставиочеве мајке, тако да у крајњем исходу његова наследна квота износи $5/12$ ($1/4 + 1/6 = 5/12$). Види слику 10.

Слика 10.

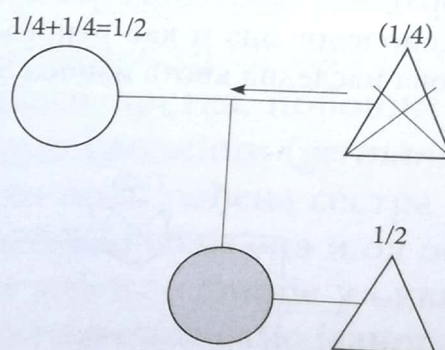

Пример: Варијанта 1. Иза оставиоца је остао отац. Мајка није доживела тренутак оставиочеве смрти, јер ју је отац убио. Пошто оставиочеви родитељи немају других потомака осим оставиоца, примена права представљања је искључена. Следствено томе, $1/2$ заоставштине коју би наследила оставиочева мајка да је постала наследник прираста оставиочевом оцу, те он наслеђује целу заоставштину. То што је отац умишљајно усмртио мајку не утиче на примену прираштаја, јер се *in concreto* наслеђује имовина оставиоца, а не оставиочеве мајке. Види слику 11. Варијанта 2. Ако у наведеном примеру оставилац има супруга, она ће наследити $1/2$. Четвртина коју би наследила оставиочева мајка прираста оставиочевом оцу, који у том случају наслеђује $1/2$. Види слику 12.

Слика 11.

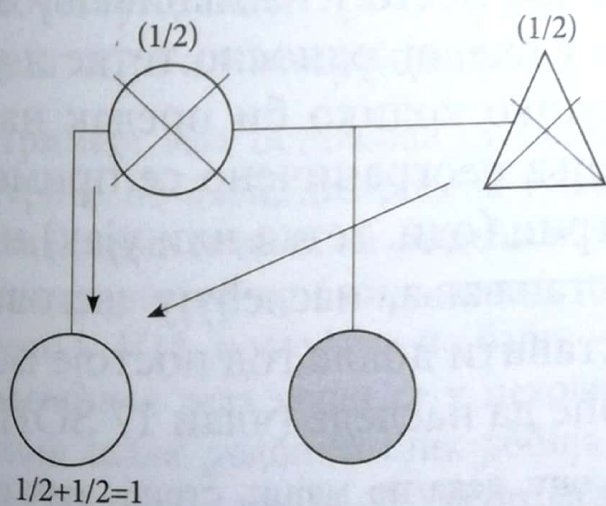

Слика 12.

Пример: Варијанта 1. Иза оставиоца је остао брат по оцу. При израчунавању наследног дела полази се од основног правила по којем родитељи наслеђују по $1/2$. Пошто отац није жив, примењује се право представљања, тако да полубрат, као репрезентант оставиоцевог оца, добија $1/2$. Мајка такође није жива. У њеном случају не може да се примени право представљања, јер мајка нема потомке. Њен део не може да прирасте оставиоцевом оцу, јер он не може да наследи. Због тога $1/2$ заоставштине коју би наследила оставиочева мајка да је постала наследник прираста оставиоцевом брату по оцу, који у крајњем исходу добија цело наследство. Види слику 13. Варијанта 2. Ако у овом случају оставилац има супругу, она ће наследити $1/2$, а полубрат ће добити другу половину ($1/4$ као репрезентант оставиоцевог оца и $1/4$ по праву прираштаја од оставиоцеве мајке). Види слику 14.

Слика 13.

Слика 14.

